

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22323 - Intervenció Socioeducativa en Drogodependències / 50
Titulació	Grau d'Educació Social - Tercer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Antonio Alberto Moratinos						
Jaume						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
<i>Responsable</i> a.moratinos@uib.es						

Contextualització

Aquesta assignatura forma part de la matèria Educació per a la integració social, corresponent al mòdul d' Intervenció professional en educació social.

La qüestió de les drogues ha estat caracteritzada sempre per una gran construcció social en la que es barregen control, negoci, moral, desconcerts i dificultats socials, disparitats interessades en com intervenir. Els accelerats canvis culturals, especialment en allò que té a veure amb el contingut del plaer i la felicitat, així com amb els estils de vida, han produït noves formes de relacionar-se amb diferents drogues, noves raons per fer-les servir o per obviar-les.

La presència de l'educació social a l'àmbit de les conductes addictives és relativament recent. No sense dificultats, aquesta disciplina ha intentat donar un altre aire a l'estat de la qüestió. És el que intentarem treballar al llarg de l'assignatura, un coneixement profund en l'àmbit de les drogodependències. Es tracta de poder adquirir l'enfocament i eines bàsiques necessàries per a exercir una tasca professional de qualitat i ben orientada. L'objectiu general de l'assignatura és aprendre els conceptes, formes d'abordatge professional, enfocaments i actituds que permetin una intervenció socioeducativa de qualitat en les diferents modalitats de recursos que es dediquen a les drogodependències.

Requisits

Competències

Guia docent

Específiques

- * Competència 1: Conèixer i comprendre de forma crítica les bases teòriques i metodològiques de la drogodependència. Competència 2: Identificar, diagnosticar i analitzar els factors de risc i protecció i processos que intervenen en la realitat de les drogodependències. Competència 3: Dissenyar i planificar diferents recursos i elaborar programes específics de prevenció i intervenció socioeducatius en drogodependències.

Genèriques

- * Competència 1: Capacitat d'anàlisi i síntesi. Competència 2: Tenir capacitat per gestionar la informació. Competència 3: Capacitat de resolució de problemes i presa de decisions. Competència 4: Habilitats per a potenciar les relacions interpersonals i entre grups.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Els continguts d'aquesta assignatura s'estructuren en 3 mòduls i un total de 14 temes. Són els següents:

Continguts temàtics

MÒDUL I.. Conceptes bàsics en drogodependències

- Tema 1. Marc sociocultural de les drogues
- Tema 2. Les drogues i les drogodependències
- Tema 3. La contextualització de l'ús de drogues en el moment actual
- Tema 4. Plans i recursos sobre drogodependències
- Tema 5. L'educació social i les drogodependències

MÒDUL II. Prevenció de les drogodependències

- Tema 1. La prevenció: teories, conceptes enfocaments
- Tema 2. El punt de partida: factors de risc i protecció
- Tema 3. Tipologia de programes de prevenció
- Tema 4. Intervenció socioeducativa a través de programes preventius

MÒDUL III. Intervenció Socioeducativa en el tractament de la drogodependència

- Tema 1. L'educador social en el tractament de la drogodependència
- Tema 2. L'Entrevista Motivacional i el Model Transteòric del Canvi
- Tema 3. El Model Integrador en drogodependències
- Tema 4. Tipologia de programes en drogodependències i els recursos que disposem
- Tema 5. Els programes de Reducció de danys i riscos

Guia docent

Metodologia docent

L'assignatura forma part del projecte Campus Extens on line, dedicat a l'ensenyament flexible i a distància, el qual incorpora l'ús de la telemàtica a l'ensenyament universitari. En aquest sentit totes les activitats previstes són no presencials, excepte l'examen final. A continuació explicam les activitats previstes per a desenvolupar les competències i els objectius de l'assignatura.

Volum de treball

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via.

Activitats de treball presencial (0,08 crèdits, 2 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Avaluació	Exàmen escrit	Grup gran (G)	La finalitat es validar l'avaluació continuada i avaluar les adquisicions del alumne en funció del objectius de la assignatura. La metodologia consistirà en preguntes de resposta breu i un cas pràctic.	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (5,92 crèdits, 148 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom en grup	Debat sobre temes actuals	La metodologia es basarà en el debat i l'anàlisi crítica sobre els temes que proposi el professor i a partir d'un document inicial que aportarà la professora i es podrà complementar amb la documentació que l'alumnat vagi cercant. L'espai de debat serà a classe. S'entregaran en informes de reflexió grupals o individuals en base al debat.	48
Estudi i treball autònom individual o en grup	Exercicis individuals o en grup sobre el temari	La finalitat és la d'avaluar les adquisicions de l'alumne en funció dels objectius de cada un dels temes. La metodologia consistirà en activitats avaluatives basades en exercicis de desenvolupament, comentari i/o reflexió a partir dels materials que es proposin. La planificació, pautes i cronograma d'aquestes activitats es presentarà a principi de curs	100

Guia docent

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació es realitzarà a partir de tres tipus d'activitats diferents:

Primer. Prova de coneixements i comprensió. Es realitzarà una prova presencial per validar l'avaluació continuada al finalitzar el semestre.

El sistema de qualificacions aplicat per l'assignatura s'expressarà mitjançant qualificació numèrica d'acord amb l'establert en l'article 5 del Reial decret 1125/2003 de 5 de setembre (BOE 18 de setembre), pel qual s'estableix el sistema europeu de crèdits i el sistema de qualificacions en les titulacions universitàries de caràcter oficial i vàlidesa en tot el territori nacional.

Segon. Avaluació continuada de tots els temes a classe a partir dels exercicis que proposarà la professora i que presentarà de forma detallada a principi de curs. Una vegada acabat l'estudi de cada tema s'han de lliurar seguint el calendari establert.

Tercer. Així mateix, s'avaluarà la participació de l'alumnat als debats oberts a classe.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Exàmen escrit

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta breu (recuperable)
Descripció	La finalitat es validar l'avaluació continuada i avaluar les adquisicions del alumne en funció del objectius de la assignatura. La metodologia consistirà en preguntes de resposta breu i un cas pràctic.
Criteris d'avaluació	Es tracta d'un examen de coneixements i comprensió. S'ha d'obtenir un mínim de qualificació de 5 a l'examen

Percentatge de la qualificació final: 50%

Debat sobre temes actuals

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	La metodologia es basarà en el debat i l'anàlisi crítica sobre els temes que proposi el professor i a partir d'un document inicial que aportarà la professora i es podrà complementar amb la documentació que l'alumnat vagi

Guia docent

cerçant. L'espai de debat serà a classe. S'entregaran en informes de reflexió grupals o individuals en base al debat.

criteris d'avaluació Es valorarà la participació i l'interès mostrat per l'alumnat als debats que es facin al llarg del curs

Percentatge de la qualificació final: 10%

Exercicis individuals o en grup sobre el temari

Modalitat Estudi i treball autònom individual o en grup

Tècnica Treballs i projectes (**recuperable**)

Descripció La finalitat és la d'avaluar les adquisicions de l'alumne en funció dels objectius de cada un dels temes. La metodologia consistirà en activitats avaluatives basades en exercicis de desenvolupament, comentari i/o reflexió a partir dels materials que es proposin. La planificació, pautes i cronograma d'aquestes activitats es presentarà a principi de curs

criteris d'avaluació Lliurar totes les activitats respectant les dates marcades al calendari d'entrega i obtenir una qualificació mínima de 5 a cada una d'elles

Percentatge de la qualificació final: 40%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

A continuació presentam la bibliografia bàsica i complementària de l'assignatura. A part d'aquestes referències, al llarg del curs es podrà treballar amb altres materials als quals es podrà accedir a través de la web: documents de debat, articles, capítols de llibres, investigacions, informes, etc

Bibliografia bàsica

Becoña, E. y Cortés, M. (2011). Manual de adicciones para psicólogos especialistas en psicología clínica en formación. Editado por Socidrogalcohol. Disponible en PDF a través de www.msc.es (Plan Nacional sobre Drogas)

Castillo, A.J. (2011). La intervención educativa en las adicciones. Madrid: Wanceulen educación.

Miller i Rollnick (1999): La Entrevista Motivacional. Barcelona: Paidós.

<http://www.juntadeandalucia.es/opencms/opencms/system/bodies/contenidos/publicaciones/> : Principios Generales del Curso Básico de Información/Formación sobre drogodependencias. Capítulo 1 ; Guía práctica clínica basada en la evidencia para el manejo de la adicción a opiáceos (Capítulos 1-4-5) ; Guía clínica para el abordaje de trastornos relacionados con el consumo de alcohol (Capítulo 2).

<http://www.pnsd.msc.es/Categoria2/publica/publicaciones/home.htm> : Guía sobre drogas, 2007 ; Bases científicas de la prevención de las drogodependencias, 2003.(capítols 2-3-4-5-9-10).

Bibliografia complementària

Arana, X.; Husak D.; Scheerer, S. (2003): Globalización y drogas, políticas sobre drogas, derechos humanos y reducción de riesgos. Barcelona: Dykinson.

Burroughs, W. (1997). Yonqui. Barcelona: Anagrama. Orig. 1953

Cánovas, A. (1997). Adolescencia y drogas de diseño. Bilbao: Mensajero

Conselleria de Salut i Consum (Consell de Govern 11 juny 2004) Llei de drogodependències i altres addiccions de les Illes Balears. CAIB Illes Balears.

Escohotado, A. (1996). Historia elemental de las drogas. Barcelona: Anagrama.

Gestionando las drogas. Conferencia de consenso sobre reducción de daños relacionados con las drogas (2000): Cooperación e interdisciplinariedad. Barcelona: Publicacions Grup Igia

Guia docent

- Haro G.; Bolinches F. et al. (2002): Aspectos éticos de la asistencia clínica en los trastornos adictivos. Revista Trastornos Adictivos, 4(2):109-114
- Heredia, R.(2003). La agenda de los amigos muertos. Barcelona: Debolsillo
- Huxley, A. (1999). Las puertas de la percepción. Cielo e infierno. Barcelona: Edhasa
- Leon, George De (2004). La comunidad terapéutica y las adicciones. Bilbao: Desclée de Brouwer.
- Navarro, J. (Dir.). (2000). Factores de riesgo y protección de carácter social relacionados con el consumo de drogas. Madrid: Ayuntamiento de Madrid (Plan Municipal contra las Drogas).
- Orte, C. (1998). (2a. ed.). "Educación social y drogodependencias". A: A. Petrus (coord.). Pedagogía social (pàg. 330-371). Barcelona: Ariel (ISBN: 84-344-2609-9).
- Orte, C., March, M. X. (1999). Mites i realitats de la prevenció de les drogodependències (O de com avançar en l'eficàcia de la prevenció). Revista Temps d'Educació, 22, 235-246.
- Orte, C., March, M. X. (2000). "La intervención socioeducativa en el ámbito de la drogadicción". A: P. Amorós i P. Ayerbe (ed.). Intervención educativa en inadaptación social (pàg. 259-288). Madrid: Síntesis. ISBN 84 7738 713 3.
- Pallarés, J. (1995). La dolça punxada de l'escorpi. Lleida: Pagès Editors.
- Revista Adicciones (2000). Monografia Cànnabis ,Vol. 12 Suplemento 2.
- Revista Adicciones (2001). Monografia Cocaïna , Vol. 13 Suplemento 2.
- Revista Adicciones (2002). Monografia Alcohol , Vol. 14 Suplemento 1.
- alcohol y cultura "Proyecto Genacis". Alicante:Sociedad Española de Toxicomanías.
- Szasz, Thomas (1992): Nuestro derecho a las drogas. Barcelona: Anagrama,
- Secades, R., Fernández Hermida , J.R. (Eds.). (2002) Intervención familiar en la prevención de las drogodependencias. Madrid: Plan Nacional sobre Drogas.
- Seidenger, A., Honegger, U. (2000). Metadona, heroína y otros opioides. Madrid: Díaz de Santos.
- Trocchi, A. (2000). El libro de caín. Barcelona: Anagrama
- Vega, A. (1993). La acción social ante las drogas: Propuestas de intervención socioeducativa. Madrid: Narcea.
- Verdejo, A., López, F., Pérez, M. (2003). Alteraciones neuropsicológicas en los sujetos drogodependientes. Revista Proyecto, nº 46, 5-9.

Altres recursos

Webs d'interès general

Energy Control

www.energycontrol.org

Directorio de Recursos en Internet sobre drogodependencias y adicciones:

<http://www.lasdrogas.info>

Webs Institucionals

Pla d'Addiccions i Drogodependències de les Illes Balears (PADIB)

www.padib.caib.es

Plan Nacional sobre Drogas

<http://www.pnsd.msc.es>

National Institute on Drug abuse

<http://www.drugabuse.gov>

....